

Інформація про хід виконання Програми підтримки розвитку підприємництва у м. Харкові на 2018-2027 роки за 2024 рік

Розділ II «Розвиток підприємництва і ринкової інфраструктури».

З метою створення сприятливих умов для розвитку малого і середнього підприємництва, забезпечення його конкурентоспроможності та підвищення ролі у вирішенні завдань соціально-економічного розвитку міста, рішенням 16 сесії Харківської міської ради 7 скликання від 08.11.2017 № 834/17 затверджена Програма підтримки розвитку підприємництва у м. Харкові на 2018–2027 роки (зі змінами) (далі – Програма).

Основні заходи Програми спрямовані на створення сприятливих умов для здійснення підприємницької діяльності, спрощення процедури видачі документів дозвільного характеру суб'єктам підприємництва, недопущення прийняття економічно недоцільних та неефективних регуляторних актів, удосконалення ресурсної та інформаційної підтримки суб'єктів підприємництва, розширення сучасної мережі об'єктів інфраструктури підтримки підприємництва, створення сприятливого інвестиційного клімату в місті.

Фінансування окремих заходів Програми здійснюється за рахунок коштів бюджету Харківської міської територіальної громади.

У 2024 році з бюджету Харківської міської територіальної громади виділено 450000 грн на фінансування таких заходів Програми:

- пункт 2.2.4. «Підтримка вебсайту «Підприємництво та споживчий ринок міста Харкова» – 350000,00 грн;

- пункт 2.3.1. «Часткова компенсація відсоткових ставок за кредитами, що надаються на реалізацію бізнес-проектів суб'єктів малого та середнього підприємництва міста Харкова» – 100000 грн.

З метою забезпечення умов та підтримки розвитку підприємництва протягом 2024 року реалізовувалися такі основні заходи Програми.

Відповідно до пункту 1.1.1 Програми «Відстеження результативності регуляторних актів, які регулюють діяльність суб'єктів господарювання, здійснення необхідних заходів щодо анулювання неефективних нормативно-правових актів» Департаментом розроблено План-графік виконання заходів з відстеження результативності регуляторних актів виконавчими органами Харківської міської ради на 2024 рік. Проаналізовано 27 звітів з відстеження результативності регуляторних актів, які оприлюднено у ЗМІ згідно з вимогами Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності». Розглянуто 3 проекти регуляторних актів на відповідність вимогам статей 4 та 8 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

З метою інформаційно-консультаційної підтримки підприємців під час повномасштабної війни продовжувалась робота щодо подальшого удосконалення вебсайту «Підприємництво та споживчий ринок міста Харкова». Ресурс постійно оновлюється та наповнюється новими інформаційними масивами. Це потужний інформаційний канал, який дає змогу розповсюджувати та акумулювати корисний та актуальний контент з податкового законодавства;

анонси різноманітних івентів, конференцій, вебінарів та заходів для підприємців; інформацію щодо державних кредитних та грантових програм підтримки бізнесу у період дії воєнного стану; новації законодавства, які впливають на діяльність суб'єктів господарювання.

Створена та систематично наповнюється інформацією у соціальній мережі Facebook сторінка «Підприємництво та споживчий ринок міста Харкова». Крім того, кожен бажаючий підприємець міста має можливість особисто звернутись для отримання консультації, надіславши приватне повідомлення на сторінку.

На виконання пункту 2.1.4 Програми «Проведення роботи щодо оновлення кредитних рейтингів м. Харкова», з метою оновлення кредитних рейтингів м. Харкова та його інвестиційної привабливості за шкалою Рейтингового агентства ТОВ «ІВІ-Рейтинг» підготовлена інформація щодо розвитку підприємництва у 2023 році та I півріччі 2024 року.

Відповідно до пункту 2.2.2. «Залучення суб'єктів малого та середнього підприємництва до міжнародних ділових зустрічей, переговорів, семінарів, форумів» 26-27 вересня 2024 року в Барселоні відбувся бізнес-форум «Україна-Іспанія: нові горизонти співпраці», організований спільно з Агентством з конкурентоспроможності підприємств (АССІО) уряду Каталонії за участі Посольства України, Генерального Консульства України в м. Барселона, Почесного Консульства України в м. Жирона, мерів міст Харкова і Барселони та компанії Аперкон.

Форум присвячений питанням торговельно-економічної співпраці між українськими та іспанськими компаніями, а також залученню іспанських інвестиційних компаній, НУО та урядових структур до проєктів відновлення України, зокрема Харкова та Харківської області, які зазнали значних руйнувань внаслідок російської військової агресії.

Під час зустрічі харківські підприємства та бізнес структури презентували своє виробництво іспанським компаніям та мали змогу обговорити можливості співпраці українського та іспанського бізнесу. Встановлення міцних економічних зв'язків з міжнародними партнерами – важливий крок для Харкова.

Одночасно представники бізнесу міста Харкова ознайомилися з сучасними технологіями виробництва модульних будівель іспанської компанії «Gartek».

Зокрема, компанія «Gartek» займається проєктуванням та будівництвом ангарів, складів та логістичних центрів для медичного, авіаційного, оборонного, соціального секторів по всьому світу. Таке партнерство є важливим для великих промислових виробництв України та Харкова.

У рамках робочого візиту до Іспанії Харківський міський голова Ігор Терехов підписав Угоду про наміри з виконавчим директором Агентства з питань конкурентоспроможності підприємств (АССІО) Уряду Каталонії Хоаном Ромеро Сіркунсом та Угоду про співпрацю з президентом Асоціації мікро-, малих та середніх підприємств Каталонії Антоні Каньете, що сприятиме співпраці українського та іспанського бізнесу, встановленню міцних економічних зв'язків з міжнародними партнерами.

Малий та середній бізнес суттєво постраждав від війни, але попри втрати підприємці продовжують розвивати його і потребують додаткових коштів. Тому,

розуміючи наскільки зараз необхідна допомога бізнесу, міською владою продовжено роботу щодо фінансової підтримки підприємців міста у 2024 році.

Відповідно до пункту 2.3.1 «Часткова компенсація відсоткових ставок за кредитами, що надаються на реалізацію бізнес-проектів суб'єктів малого та середнього підприємництва міста Харкова» у звітному періоді продовжено роботу щодо фінансової підтримки підприємців у рамках реалізації Порядку часткової компенсації з бюджету Харківської міської територіальної громади відсоткових ставок за кредитами, що надаються банківськими установами на реалізацію бізнес-проектів суб'єктів малого та середнього підприємництва міста Харкова, затвердженого рішенням 20 сесії Харківської міської ради 8 скликання від 22.11.2023 № 469/23 (зі змінами).

Часткова компенсація суб'єкту підприємництва може здійснюватися разом з державною підтримкою, яка надається відповідно до Урядової програми «Доступні кредити 5-7-9%».

Отримати часткову компенсацію підприємці можуть звернувшись до АТ «Ощадбанк», ПАТ «БАНК ВОСТОК» та АТ «Комерційний Індустріальний Банк», з якими Департаментом адміністративних послуг та споживчого ринку Харківської міської ради укладено договори про взаємодію.

У звітному періоді було продовжено часткову компенсацію відсоткових ставок за кредитами, наданими ПАТ «БАНК ВОСТОК» у 2021 році та Філією – Харківське обласне управління АТ «Ощадбанк - у 2024 році.

Відповідно до пункту 3.1.1 Програми «Проведення навчальних семінарів, зустрічей, майстер-класів та круглих столів з представниками органів влади, громадських об'єднань, підприємців та студентами щодо актуальних питань ведення підприємницької діяльності і відповідних змін у законодавстві» представники Департаменту, бізнес-спільноти та громадських організацій міста Харкова взяли участь:

15 січня 2024 року у онлайн-зустрічі «Економічні тенденції з точки зору бізнесу (грудень 2023)». Організатор заходу ГО «Інститут економічних досліджень та політичних консультацій» (ІЕД). Під час зустрічі були представлені результати нового щомісячного опитування керівників підприємств «Український бізнес під час війни» та обговорювались економічні тенденції з точки зору бізнесу;

18 січня 2024 року у вебінарі «Гранти для бізнесу. Державні гранти». Організатором заходу є Команда підтримки реформ Міністерства економіки України. Під час зустрічі були обговорені актуальні державні програми підтримки бізнесу та особливості подачі заявок на гранти;

13 лютого 2024 року у публічній онлайн дискусії «Кредитування для відновлення», під час якої було представлено аналітичну роботу «Оцінка впливу кредитування на економіку України». У рамках заходу також відбулась панельна дискусія з експертами ЄБРР, (Уряду України, Національного банку України) та приватного сектору, які поділились своїм баченням щодо викликів сьогодення, а також можливого стимулювання банківського кредитування для фінансування інвестиційних проектів, зокрема проектів з відбудови та відновлення України. Захід проводився за фінансової підтримки Європейського Союзу в межах

проєкту «Екстрена підтримка громадянського суспільства та ЗМІ у відповідь на війну в Україні»;

15 лютого 2024 року Департаментом було організовано зустріч міського голови Ігоря Терехова з бізнес-лідерами Харкова. На зустрічі були розглянуті питання щодо розширення податкових преференцій для бізнесу;

22 лютого 2024 року взято участь у засіданні круглого столу «Регіональні пріоритети бізнесу задля відновлення» під час якого, були обговорені ключові проблеми регіонального економічного відновлення та варіанти рішень. Захід відбувався за ініціативи ГО «Асоціація приватних роботодавців» за підтримки Програми USAID «Конкурентоспроможна економіка України» у межах проєкту «KHARKIV RESILIENT»;

12 березня 2024 року Департаментом було організовано зустріч міського голови Ігоря Терехова з підприємцями міста Харкова, в якій взяли участь біля 100 представників бізнесу. Під час заходу були обговорені проблемні питання та можливі шляхи їх вирішення, а також було надано низку пропозицій від ініціативних підприємців задля створення сприятливого бізнес-середовища у прифронтовому місті;

21 червня 2024 року - у засіданні круглого столу «Розвиток ветеранського підприємництва у Харківській області. Проблеми та перспективи». Захід відбувався за ініціативи ГО «Асоціація приватних роботодавців» з метою допомоги ветеранам у започаткуванні, поновленні та розвитку власного бізнесу, забезпечення можливості влаштувати гідне життя ветеранам та їх сім'ям, підвищення конкурентоздатності ветеранського бізнесу, популяризації підприємництва як способу самозайнятості серед ветеранів та створення передумов для появи нових робочих місць;

04 листопада 2024 року у Форумі «Економічне відновлення та розвиток: Консолідація зусиль громадянського суспільства, бізнесу і влади». Захід організовано ГО «Асоціація приватних роботодавців» в рамках угоди між Міністерством внутрішніх справ Чеської Республіки та Helvetas Ukraine «Підтримка економічного розвитку внутрішньо переміщених осіб та осіб, постраждалих від війни в Україні» у співпраці з Чеською агенцією розвитку.

13 грудня 2024 року Департаментом спільно з Kharkiv Business Hub організовано форум «Відкритий діалог задля розвитку регіонального бізнесу». Метою форуму було створення платформи для відкритого діалогу між представниками різних сфер: бізнесу, міської та обласної влади, громадських структур та інших зацікавлених сторін. В ході зустрічі обговорили ключові питання взаємодії між бізнесом і владою для покращення інфраструктури, розвитку підприємницького середовища та ефективної співпраці бізнесу з міськими й обласними органами управління. В рамках заходу відбулась панельна дискусія на тему «Шляхи до взаємодії бізнесу і влади».

На покращення підприємницького середовища в місті, впровадження шляхів та механізмів удосконалення процедури видачі документів дозвільного характеру, отримання яких надає суб'єкту господарювання право на здійснення господарської діяльності або певних видів господарської діяльності, спрямована робота Центру надання адміністративних послуг м. Харкова та його територіальних підрозділів (пункти 4.1.2-4.1.6 Програми).

За 2024 рік до Центру надання адміністративних послуг міста Харкова та його територіальних підрозділів з питань отримання документів дозвільного характеру зафіксовано 31811 звернень суб'єктів підприємницької діяльності. Видано 10351 документ дозвільного характеру, що становить 99,0 % до виданих документів дозвільного характеру за 2023 рік. Кількість зареєстрованих декларацій склала 291 од., що становить 96,7% до кількості декларацій зареєстрованих у 2023 році.

Крім того, до Центру зафіксовано 17 342 звернення з питань реєстрації бізнесу, що становить 3,1 % від загальної кількості звернень до ЦНАП м. Харкова та його територіальних підрозділів. З них 9714 звернень від фізичних осіб – підприємців, 5496 звернень від юридичних осіб, 2132 звернення щодо отримання витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, а також 20 звернень стосовно реєстраційних дій громадських формувань.

Найбільшу питому вагу із загальної кількості звернень в сфері реєстрації бізнесу в 2024 році займають звернення до:

- ЦНАП м. Харкова у сфері нерухомості – 4833 звернення (27,9%);
- Регіонального центру послуг – 3993 звернення (23,0%);
- ЦНАП м. Харкова (Гімназійна набережна) – 2352 звернення (13,6%).

За напрямками звернень в сфері реєстрації бізнесу варто виділити:

- з питань реєстрації припинення підприємницької діяльності за власним рішенням – 5236 звернень (30,2%);
- з питань державної реєстрації змін до відомостей про юридичну особу – 4150 звернень (23,9%);
- з питань видачі витягу – 2132 звернення (12,3%);
- з питань державної реєстрації фізичних осіб підприємцями – 2 158 звернень (12,4%);
- з питань реєстрації змін до відомостей про фізичну особу – підприємця – 1931 звернення (11,1%);
- з питань державної реєстрації юридичної особи (крім громадських формувань) – 313 звернень (1,8%).

За даними Головного управління ДПС у Харківській області станом на 01.01.2025 кількість фізичних осіб - підприємців по місту Харкову склала 117 916 осіб, тоді як на початок 2024 року їх кількість становила 118 209 осіб.

Протягом січня-листопада 2024 року припинили діяльність 10 541 фізична особа – підприємець. За січень-листопад 2024 року перемістили бізнес з Харкова та змінили свою юридичну адресу на іншу область або територіальну громаду 847 фізичних осіб - підприємців. Але, незважаючи на це, українські економіка та бізнес поступово оговтуються після шокового стану та майже повної зупинки у перші дні ворожого нападу – переходять на воєнні рейки, шукають нові можливості для розвитку в екстремальних умовах.

Протягом січня-листопада 2024 року виявили бажання розпочати власну справу та офіційно зареєстрували свій бізнес 11911 фізичних осіб - підприємців. Змінили податкову адресу на Харківську міську територіальну громаду протягом січня-листопада 2024 року 861 фізична особа-підприємець.

Привести показники щодо діяльності підприємств юридичних осіб за 2024 рік в цілому немає можливості у зв'язку зі зміною методики збору статистичної звітності Головним управлінням ДПС у Харківській області.

За інформацією Головного управління статистики у Харківській області у зв'язку із військовою агресією російської федерації проти України, згідно з положеннями пункту 1 Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» (далі – Закон) фізичні особи, фізичні особи-підприємці, юридичні особи під час дії воєнного стану або стану війни та протягом трьох місяців після його припинення мають право не подавати статистичну та фінансову звітність.

Ураховуючи зазначену норму Закону, частина респондентів скористалися цим правом і не подали протягом 2022-2024 років статистичну звітність, що унеможливило формування органам державної статистики об'єктивної статистичної інформації, зокрема і щодо показників зі статистики промисловості.

Згідно з розділом Х «Особливості проведення державного статистичного спостереження в умовах надзвичайних і непереборних обставин (зокрема, в умовах правового режиму воєнного стану в Україні)» Методологічних положень, в період дії воєнного стану або стану війни, а також протягом трьох місяців після його завершення статистична інформація може не поширюватися, зважаючи на відсутність звітів та будь-яких інших документів, подання яких вимагається відповідно до норм чинного законодавства, від респондентів згідно із Законом України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни».

Водночас, зважаючи на отримання даних у неповному обсязі та/або їх відсутність, Держстатом здійснено оцінку окремих статистичних показників з урахуванням даних звітів, які респонденти подали за власною ініціативою.

Однак, слід зазначити, що за інформацією Головного управління статистики у Харківській області згідно з Планом державних статистичних спостережень на відповідний рік (далі – План) та Методологічними положеннями державного статистичного спостереження «Структурні зміни в економіці України та її регіонів», затвердженими наказом Держстату № 8 від 09.01.2023 (зі змінами), формування та поширення інформації щодо кількості діючих суб'єктів господарювання (підприємств-юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців) здійснюється щорічно, виключно по Україні, регіонах та районах областей, за формами звітності № 1-підприємництво (річна), № 2-підприємництво (річна).

Формування зазначеної інформації по м. Харкову Планом не передбачено.

Разом з тим, статистика щодо діяльності фізичних осіб-підприємців показує, що українці навіть в умовах війни та певної невизначеності готові брати відповідальність як за свої, так долі і тих, для кого створюють нові робочі місця. І тут чи не на перше місце виходить підтримка цієї активної частини суспільства як на державному, так і на місцевому рівні.

Малий та середній бізнес є драйвером відновлення економіки. Цей сегмент бізнесу найбільш чутливий до того, що відбувається в місті та економіці. Він першим реагує на всі тенденції. Але завдяки своїй гнучкості він і першим відновлюється, продовжує будувати плани на майбутнє.

Тільки спільними зусиллями міської ради, підприємців, громадських організацій можливо відновити все, що зруйнував ворог і знайти нові можливості для подальшого розвитку підприємництва та запуску економічних процесів в місті.

Розділ III «Промисловість».

Харківщина – один з найбільш індустріально розвинених регіонів України. Промисловий потенціал міста Харкова складається з підприємств практично всіх галузей. Провідна роль належить машинобудівній, електроенергетичній, паливній, хімічній, харчовій галузям промисловості. Продукція харківських підприємств відома в Україні і за її межами. Це – турбіни і трактори, генератори для атомних електростанцій, літаки, танки, металообробні верстати та інше.

Довготривала російська агресія та територіальна близькість до ворога, спричинили негативні наслідки на підприємницьке середовище та промисловий потенціал міста, що створює багато обмежень та перешкод для повноцінного відновлення ділової активності, та позначається на сьогоднішньому стані розвитку підприємницької діяльності і промисловості в місті.

Однак, незважаючи на обставини, низка промислових підприємств Харкова продовжують роботу і виконують як військові замовлення, так і замовлення з метою забезпечення базових потреб населення: це продукти харчування, ліки, паливе та інші важливі товари. Вони активно шукають нові можливості для розвитку в екстремальних умовах.

За інформацією Головного управління статистики у Харківській області у зв'язку із військовою агресією російської федерації проти України, згідно з положеннями пункту 1 Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» фізичні особи, фізичні особи-підприємці, юридичні особи під час дії воєнного стану або стану війни та протягом трьох місяців після його припинення мають право не подавати статистичну та фінансову звітність.

Згідно з розділом X «Особливості проведення державного статистичного спостереження в умовах надзвичайних і непереборних обставин (зокрема, в умовах правового режиму воєнного стану в Україні)» Методологічних положень, в період дії воєнного стану або стану війни, а також протягом трьох місяців після його завершення статистична інформація може не поширюватися, зважаючи на відсутність звітів та будь-яких інших документів, подання яких вимагається відповідно до норм чинного законодавства, від респондентів згідно із Законом України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни».

Водночас, зважаючи на отримання даних у неповному обсязі та/або їх відсутність, Держстатом здійснено оцінку окремих статистичних показників з урахуванням даних звітів, які респонденти подали за власною ініціативою.

Однак, слід зазначити, що за інформацією Головного управління статистики у Харківській області згідно з Планом державних статистичних спостережень на відповідний рік (далі – План) та Методологічними положеннями державного статистичного спостереження «Структурні зміни в економіці України та її

регіонів», затвердженими наказом Держстату № 8 від 09.01.2023 (зі змінами), формування та поширення інформації щодо обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг) підприємств, кількості діючих суб'єктів господарювання (підприємств-юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців), здійснюється щорічно, виключно по Україні, регіонах та районах областей, за формами звітності № 1-підприємництво (річна), № 2-підприємництво (річна) «Структурне обстеження підприємства».

Формування зазначеної інформації по м. Харкову Планом не передбачено. У зв'язку з цим, відсутня можливість надати показники розвитку галузі.

Розділ V «Регуляторна політика»

Реалізація державної регуляторної політики Харківською міською радою та її виконавчим комітетом у період дії воєнного стану здійснювалася відповідно до вимог законів України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», «Про правовий режим воєнного стану» та іншого законодавства України у сфері правового регулювання господарських і адміністративних відносин між регуляторними органами та суб'єктами господарювання.

Протягом 2024 року виконавчими органами Харківської міської ради проводилася робота щодо забезпечення здійснення державної регуляторної політики за такими напрямками:

- планування діяльності з підготовки проектів регуляторних актів;
- встановлення єдиного підходу до підготовки аналізу регуляторного впливу проектів нормативно-правових актів, які мають регуляторний характер;
- опублікування проектів регуляторних актів у ЗМІ з метою одержання зауважень та пропозицій від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань;
- здійснення контролю за дотриманням вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» відносно проходження проектами регуляторних актів встановленої процедури;
- здійснення заходів з відстеження результативності регуляторних актів, аналіз звітів стосовно відстеження їх результативності;
- опублікування в ЗМІ інформації щодо здійснення регуляторної діяльності;
- перегляд регуляторних актів;
- збір інформації щодо підготовки, прийняття, здійснення відстеження регуляторних актів;
- аналіз та моніторинг законодавства для здійснення регуляторної діяльності.

Відповідно до Плану діяльності з підготовки проектів регуляторних актів Харківської міської ради на 2024 рік, затвердженого рішенням 20 сесії Харківської міської ради 8 скликання від 22.11.2023 № 470/23, після внесених змін, було заплановано розробити 6 регуляторних актів.

Відповідно до Плану діяльності з підготовки проектів регуляторних актів виконавчого комітету Харківської міської ради на 2024 рік, затвердженого рішенням виконавчого комітету Харківської міської ради від 14.11.2023 № 573, після внесених змін, було заплановано розробити 2 регуляторних акти.

Дані щодо розробки відповідними структурними підрозділами міської ради проєктів регуляторних актів у 2024 році:

Діяльність з підготовки проєктів регуляторних актів	2024 р.
Заплановано	8
Розглянуто проєктів регуляторних актів	3
Оприлюднено в офіційних засобах масової інформації проєктів регуляторних актів та аналізів регуляторного впливу до них	3
Прийнято Харківською міською радою та виконкомом Харківської міської ради регуляторних актів	3

Відповідно до ст. 7 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», з метою передбачуваності регуляторної діяльності, за пропозиціями розробників проєктів регуляторних актів затверджено Плани діяльності з підготовки проєктів регуляторних актів Харківської міської ради та її виконавчого комітету на 2025 рік (рішення 33 сесії Харківської міської ради від 03.12.2024 № 690/24 та рішення виконавчого комітету Харківської міської ради від 02.12.2024 № 567).

Протягом 2024 року проводилась робота з відстеження результативності регуляторних актів. Розроблено План - графік виконання заходів з відстеження результативності регуляторних актів виконавчими органами Харківської міської ради на 2024 рік.

Проаналізовано 27 звітів з відстеження результативності регуляторних актів. Звіти з відстеження оприлюднені у засобах масової інформації місцевого значення.